

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Eulv. Regele Ferdinand 2a.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
15L.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 480 Le.

Fél évre 240 Le.

Negyed évre 120 Le.

Havonta 40 Le.

Hirdetések díjazás szerint

Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 2 lel, vasárnap
3 lel. Bucarestben 50 banlevél
több.Lakáshiány —
üres kaszárnyák.

Érdekes és igazán celszerű akció indult meg Aradon és Temesváron a lakásproblema megoldására. Tagadhatatlan, hogy amilyen örömmel vették ugy a háztulajdonosok, mint a lakók annak dején a lakáshivatal megszüntét, amely valóságos ékként furódott bérlő és bérbeadó közé, most ugyanolyan rezignációval veszi mindenki tudomásul, hogy a lakáshivatal intézménye nem szűnt meg, csak elaludt egy időre, hogy azután új alakban ismét életre keljen.

Az új rekvirálási rendelet szigoruan körülhatárolja a lakásrekviráló bizottságok működését s hatáskörét. A rekvirálást, illetve a lakásbérbeadását magasrangú állami tisztviselők és katonatisztek intézik, tehát minden garancia megvan arra, hogy a rekvirálások a törvény szigorú és precíz betartásával történnek majd és senkit igazságtalanság vagy károsodás nem ér.

Arad és Temesvár városa azonban sokkal jobb megoldást talált arra, hogy a tisztikat és katonákat jó és kényelmes lakáshoz juttassa. Az aradi várban több épület áll üresen, amelyekben mindig tiszti lakások voltak. Az egykori osztrák magyar hadsereg Aradon állomásozó tisztjei évtizedeken át itt laktak. A háború alatt, de különösen az azt követő forradalmi időkben az épületek megrongálódtak, a lakásberendezések eltűntek és ma bizony ezek az épületek a bennük lévő lakásokkal együtt hasznavehetetlen állapotban vannak. Az aradi Lakók Szövetsége és Háztulajdonosok Szövetsége most együttesen akciót akar indítani, hogy a város renováltassa a várbeli épületeket, tegye azokat használhatókká és rendezze is be bútorral és ágyneművel. Ha ez mind megtörténik, úgy a tisztikar városban lakó tagjai szívesebben is laktak a várban, ahol csapattestülethez közel lehetnek és a városban rengeteg lakás szabadul fel. Az ilyen módon felszabadult lakások nagyrészt azután ki lehetne utalni a köztisztviselőknek és a lakásproblema egyszerűen megoldást nyerne. A renováláshoz és berendezéshez szükséges összeget, ha a

városnak ez nem állna módjában, a polgárság adná össze progresszív kulcs alapján. Mindenkire kivetnének egy bizonyos összeget, amely egyben megváltás is lenne a rekvirálástól. Mindenki szívesen fizetné a kirótt összeget és az így egybegyűlt tekintélyes pénzről vidéken meg is lehetne kezdeni a renoválási és berendezési munkálatokat.

Temesváron, a nagy katonavárosban ugyanilyen a helyzet. Itt is több kaszárnya áll üresen és Temesvár városa most ezeket az épületeket lakályossá akarja tenni, illetve tisztik és katonai lakások

Elsimult a szász-német válság.

(Drezdában minden csendes. — A franciák nem támogatják hivatalosan a rajnai szeparatista mozgalmat. — Szomorú kép a szász-német Berlinből. — Poincaré nem akarja letörni Németországot.)

(A Közlöny távirati tudósítása: Franciaországban megint hadiemlék-leleplezés volt és ezt az alkalmat Poincaré miniszterelnök ismét felhasználta arra, hogy politikai beszédet mondjon, illetve tájékoztassa Franciaországot a külpolitikai helyzetről. Ezúttal barátságosabb hurokat pengetett és amikor keserű szavakkal kelt ki Anglia ellen, mert nem cselekszik Franciaországgal egyetértően, ugyanakkor odakiáltotta a németek felé, hogy a franciák nem akarják letörni Németországot és készek a jó szomszédi viszonyban lenni, ha ezt a németek is őszintén akarják. Ez a beszéd kétségtelenül az Anglia és Amerika közötti intenzív jegyzékváltás hatásának tudható már be. — Legújabb külpolitikai áviritaink a következők:

Terjed a rajnai elszakadási mozgalom.

Düsseldorfból jelentik: Alzbán kikiáltották a rajnai köztársaságot. Baumholderban a szeparatisták megszállták a városházát, azonban a községi tanács ennek dacára a helyén maradt. Bochumban a kommunisták titkos ülésen határozták el, hogy a szeparatisták köztársasági mozgalommal szemben egvelőre várakozó magatartást foglalnak el.

Brüsszelből táviratozzák: A mai minisztertanácson a belga külügyminiszter megállapította, hogy a rajnai és ruhvidéki belga megszálló hatóságok a rajnai szeparatista mozgalommal teljes semlegességet tanúsítanak.

Munkában az új szász kormány. Drezdából táviratozzák: A szász országgyűlés ma éjjel ülésén Winkler elnök megeskette Fallischt, az új miniszterelnököt. Ezután az ülést megszakították, hogy a miniszterelnök az új kormányt megalakíthassa. A kormány tagjai lettek: Liebmann helyettes miniszterelnök és belügyminiszter, Held pénzügyminiszter, Fleischner közoktatásiügyi, Neu igazságügyi és Elsner szakszervezeti titkár pedig munkügyi miniszter.

ká akarja berendezni. A szükséges összeget itt is a polgárság adná össze.

Mindkét város komolyan foglalkozik az életrevaló terv megvalósításával. Már érintkezést kerestek az illetékes hivatalos katonai hatóságokkal és minden remény megvan arra, hogy a katonai hatóságok nem zárkóznak el a lakásproblema ilyen módon való megoldásától.

A városok nem akarják kijátszani a rendeletet, jó lakáshoz akarják juttatni a katonaságot és ugyanakkor biztosítani akarják a polgárság nyugalalmát is.

Az éhező Berlin.

Berlinből táviratozzák: A városrosházán ma valamennyi párt és felekezet együttes ülésen foglalkozott a már elviselhetetlenné váló német nyomorral. Elhatározták, hogy az inségesek segítésére felhívást bocsátjanak ki. Az értekezleten Berlin főpolgármestere változta az a rettenetes helyzetet, amely a fővárosra is, de az egész német népre vár a legközelebbi hónapokban. Már ma 300.000 Berlinben a munkanélküliek száma, de ennél még sokkal több azoké, akik napról-napra éheznek és a szó szoros értelmében legyöngülnek a szükséges táplálkozás hiányában. Általános megdöbbenést keltett az a bejelentés is, amely szerint az újszülött gyermekeknek a fele azonnal a menhelyre kerül, dacára annak, hogy a születések száma Németországban az egyhar madára esett le a legutóbbi időkben. Különösen az élelmiszerek és egyéb elsődrendű szükségleti cikkek árai emelkednek ismét rohamosan. Megállapítást nyert, hogy ezekben az árai nemcsak a háború előtti aranyparitást érték már el, hanem ma éppen a háromszoros aranyparitáson állanak.

Poincaré barátságot kínál Németországnak.

Párisból jelentik: (Havas.) Poincaré tegnap a nevers-i hadiemlék-leleplezése alkalmával nagyobb beszédet mondott. Beszéde legelején keserű szemrehányásokkal illette szövetségeseit, elsősorban Angliát, amely Németország iránt annyira engedékeny. Hosszasan fejtegette miként régebbi beszédeiben is, hogy Németország gazdag, tudná fizetni ma is, azonban nem akart eleget tenni kötelezettségeinek. A németek nem akarnak felhagyni Franciaország és a franciák elleni gyűlöletükkel. Ha most engednének, — mondotta — előállna az az eset, hogy Németország megizmosodva kerülne ki a küzdelemből, hogy bennünket újra megalázzon. Kívánjuk, hogy szövetségeseinkkel egyetértve oldassanak meg a jövőteli kérdéseket, de semmiről le nem mondom. Nem kívánunk semmitfélezni a területet, de tiszteljük a népek szabadságát és Németországgal is meg akarjuk kezdeni a jó szomszedságot, ha őszinteségéről bizonyosságot tesz.

Párisból táviratozzák: A Havas úgynökség jelentik: Az angol nagykövet tegnap két jegyzéket nyújtott át Poincaré miniszterelnöknek. Az elsőben az angol közt

mány figyelmezteti a francia kormányt egy német tartományak Németországtól való elszakításának jogi következményeire, amely tartomány a békeszerződést és így Németország kötelezettségeit nem írta alá. A másik jegyzék javasol-

ja, hogy a szövetségesek közösen hívják fel az Uniót, hogy nevezzen ki delegátusokat a megalakítandó szakértői bizottságba, amely Németország fizetőképességét megvizsgálja. Hasonló jegyzék ment a belga kormányhoz is.

A komitácák hazája. (Utazás a Balkán szívében.)

(Belgrád levél.) Nyári meleg napsütésben robot a vonat bronzbajátszó hegyek közt, a Vardar völgyében Skopljéból Gyevgelija felé, amely az utolsó jugoszláv állomás a görög határon.

Sasok röpködnek a levegőben. — birkanyájuk legelnek a kiszáradt folyómedrekben, a tar mezőkön. A hegyeken itt-ott fa, fehérlik a mészlő, a völgyekben a világvirú macedon dohányföldek. Török ösvérek vezetnek az uton és szamarakat, messziről barna vályogból vert házikók, tiszta balkáni stílusban. Bégek bekerített, emeletes, tornyos épületei emelkednek ki egy-egy falucsoportból, — tető nélkül.

A mezők síkján még mindig látszik a háború nyoma. Strumica, Demir-Kapje, Krivolak, mind nagy ütközeteikről váltak híressé a balkáni és világháborúban. Lövészárkok nyoma, kétméteres gránátölcsérek a vasut mentén, összeroncolt vasuti kocsi vasvázai a síneken. A községek és falvak házáinak teteje sok helyütt hiányzik, a falvakat gránát döntötte össze.

A háboru nyomában mindamellett már mindenütt meglátszik az építés lázas munkája. Teljesen mo-

dern villaszerű emeletes állomás-épületek ujonnan készen, vagy most épülnek. Gradska állomását most építik. A husz házból álló falu emeletes pályaudvara száz méter hosszú, ahonnan fehér emállal kirakott viadukt épül a sínpárok közé a fel- és leszállók számára. A munkát egy bécsi cég két magyar munkása vezeti.

Sveti Györgye állomáson egy órát áll a személyvonat. Az állomáson magyar szó fogad. Berkes Mihály szabadkai fiu teljesít itt kilenc hónap óta csendőrszolgálatot.

Már csak törve beszél magyarul, pedig mielőtt ide került, nem értett más nyelven. Kavadarban van a parancsnoksága és a többi állomásokra járőrbe mennek. A falvakból is minden posta-ösvéret két katona kíséri.

— Nehéz a szolgálata, — mondja, — mert nagyon sok a bolgár rabló nemcsak a hegyek közt, hanem a falvakban is. A bolgárok nem dolgoznak, csak rabolnak. A rablás után visszavonulnak, amíg a pénzüket tart, aztán újra zsákmány után néznek. Tegnapelőtt is a szomszéd faluban négyet a szerb lakosság rablás közben elfogott.

Ma mentek ki a csendőrök, kivégezni őket.

— Sok baj van a törökökkel is, — folytatja Berkes. Az asszonyaik le vannak takarva, — de sohasem lehet tudni, hogy mi van a takaró alatt, mert sokszor a férfiak is női ruhát öltenek, hogy félrevezessenek bennünket. A tavasz szal házkutatás volt az egyik töröknél, mert hat fegyvert rejtegetett. Mikor átkutattuk a házat, az asszony gránátot rántott elő kamuzsája alól. A combonról mind a húst letépte, két hónapig feküdttem.

A csendőröknek most megengedik a hatóságok, hogy feltakarják a török asszony arcát. Ha valaki más így megsérti a törökök vallását, azt három ezer dinárra ítélik. Nem tetszik a törököknek a szerb uralom és most tömegesen költöznek el innen.

Szikkas hegyek közt megy tovább a vonat. Demir-Kapje állomás tisztára török jellegű. Itt az állomáson már csak szeszmentes, a sörhöz hasonló színű édes ital, masztikát árúsítanak.

Demir-Kapjében a háboru alatt nagyobb német helyőrség táborozott. Szárnyvasutak, — keskenyvágányú vonalak vezetnek a környékre. Ezeket még a németek építették. A félig összerombolt házakat most kezdik újjáépíteni, agyagtól, kővekből. Minden ház kerítése a lövészárkokban visszamaradt szögesdrót. Demir-Kapje alatti a Vardar völgyében, meredek szikla kapu. A hegyek fölött sasok serege röpköd. A szikkasor egyre szűkül, végül ötven méter széles szo-

rosba jut a vonat, rövid alaguton át. Az alagut mellett kis barlangkapu, fölötte emléktábla: Itt lakott Franchet d'Esperay tábornok, 1918-ban, vezérkarával és a központi hatalmak ellen innen dirigálta a döntő harcokat.

F. P.

Uj törvényjavaslatok.

(Goga Octavian a király előtt.) Bucurestiből jelentik: A Lupta értesülése szerint Marsescu miniszter folytatni fogja a bíróságok egyesítéséről szóló törvényjavaslat munkálatait. A lakbértörvény, amelynek tervezete a napokban került nyilvánosságra, módosításra szorul és csak karácsony után fogja a kamara tárgyalni.

Bucurestiből jelentik: A háboruban eltűntekre vonatkozó törvényjavaslatot elsősorban fogják a kamara elé terjeszteni, mivel már öt év telt el a békekötés óta, de még igen sok család nem tudja biztosan, hogy fogságba jutottak, vagy elestek hozzátartozói. Ez a javaslat különösen a hátra maradt özvegyek szempontjából bir rendkívüli fontossággal, mert mindaddig, amíg a hatóság hivatalosan meg nem állapítja férjeik elhalálozását, hivatalosan nem léphetnek újabb házasságra.

Bucurestiből jelentik: Goga Octavian tegnap hosszabb kihallgatáson volt Ferdinánd királynál. A kihallgatás után egyenesen Goldis László lakására hajtatott, akivel hosszabban tanácskozott.

— A jegybank szabálmának meghosszabbítása. Bucurestiből jelentik: A Dimineata értesülése szerint a pénzügyminiszter még e hónap folyamán javaslatot terjeszt a kamara elé, amely a Banca Nationala privilégiumát a csatlót területeken huszonöt évvel meghosszabbítja.

Ötvenezer év előtt.

Szenzációs leletek a Bükk-hegységben.

A Közöny budapesti tudósítójától. 1906-ban Hermann Ottónak, a felejtethetlen nagy magyar kutatónak ösztönzésére dr. Kadics Ottokár a Miskolc közelében elterülő Bükk-hegységben, a Hámor mellett levő Szeleta községben ásásokat folytatott. Ezek során a hármasküti barlangban babérlévelalakú kőszerszámra bukkantak, amely sokkal régebb, kezdetlegesebb volt a hasonló fajta spanyol és franciaországi leleteknél. A külföldi tudósok úgy vélekedtek, hogy ez a rendkívül régnék látszó kőszerszám hamisítvány. Ha ugyanis eredeti lett volna, akkor el kellett volna ismerniük, hogy a jégkorszakban ősember élt a mai magyar területen, valamint azt is, hogy az ősember magyar területtől húzódott a mostani Nyugat-Európa felé. Ezt eddig nem voltak hajlandók elismerni.

Nemrég aztán a francia ősrégészet jelenlegi legkiválóbb képviselője, Breuil abbé Budapesten járt, ahol előadást tartott az ősemberéről. A fővárosból leutazott Miskolcra, onnan kirándult Hámor-

ba, s megtekintette a husz évvel ezelőtt talált, sokat vitatott kőkorszakbeli leletet. A francia tudós megállapította, hogy a hamisított-nak mondott kőszerszám valódi, régiségre felülmúlja az eddig legrégibbnek tartott spanyol és franciaországi leleteket is. Tehát azt bizonyítja, hogy az ősember kultúrája magyar területről indult el nyugat felé, ahol aztán oly magas színvonalra emelkedett Franciaországban.

A husz év előtti lelet színvonalán most a fiatal magyar régészgárda egyik kitinósége, dr. Hillebrand Jenő egyetemi magántanár, a Nemzeti Múzeum osztályigazgatója folytat ásásokat. Ez a vidék nem ismeretlen előtte. Az ugynevezett Balla-barlangban már régebben, a háboru előtt talált jégkorszakbeli gyerekcsontvázat, amelynek korát szakemberek harmincezer esztendősnék becsülik. Most a tudós professzor a Beskő- és Istállókö-barlangokban kutat, valamint Szeleta községben, ahol tömredék barlangi medve, orosz-lán, hiéna és farkas csontvázára valamint igen sok kőszerszámra bukkantak. Jelenleg az ásások Omassa község határában, a hat-

százötvennyolc méternyi magasságban fekvő, rendkívül nehezen megközelíthető hármasküti barlangban folytak.

Az ásásokat nem felnőtt férfiak, hanem erős és buzgó cserkész fiúk végzik. Legutóbb öt napig tartó szakadatlan ásás után 3 méternyi mélységben jégkorszakbeli medve-család csontjait kerültk elő. A himmedvének hatalmas, félméteres állkapcsában tizenöt centiméteres hibátlan agyar volt, amely éppen úgy, mint a teljesen ép és szintén hatalmas zápfogak sorozata, kékszíni. Ott találták az anyamedve kisebb méretű állkapcsait, ennek közvetlen-közleiben pedig a medvebocok koponyarészeit is, az állkapcsokban a még ki nem nőtt fogakkal.

Dr. Hillebrand valószínűnek véli, hogy ezek az állatok a jégkorszak veszedelmét elől húzódtak ebbe a megközelíthetetlen barlangba és ott zudult rájuk a pusztulás katasztrófája. A csontokra diluviális rétegekben, a jégkorszak lerakódásaiban akadtak. Éppen ez szolgál bizonyítékul annak, hogy ezek a leletek a jégkorszakból származnak.

Az állati csontok mellett heve-

rő kőeszközök pedig, amelyek a Kadics Ottokár által fölfedezett husz év előtti lelet hasonmásai, arra vallanak, hogy a Bükk-hegységben ötvenezer esztendővel ezelőtt emberi élet volt. A talált kőeszközök anyaga a legnagyobb valószínűség szerint a Miskolchoz tartozó Ávas-hegy kőzeteiből való. Ugy látszik, hogy az ősember eredetileg ott tanyázott, ahol ma Miskolc városa terül el, onnan pedig csak a jégkorszak katasztrófája miatt húzódott be a város környékén levő barlangokba.

Dr. Hillebrand, akit nagyon kielégitenek kutatásainak eddigi eredményei, újabb ásásokat kezdett Alsóhámorban, az ugynevezett Hermann Ottó-barlang közelében. Ezen a helyen negyven méter magas sziklaereket fedezett fel, amelyek — mint külföldi kutatók tapasztalatai alapján következtetni lehet — alkalmasak lehetnek arra, hogy ott az időjárás viszonytátságával szemben menedéket találhasson az ősember. Az ásások eredményei iránt nagy érdeklődést tanúsítanak a francia és az angol ősrégészeti tudomány képviselői is...

„Mentők telefonkönyve“

(Visszaélés a Timisoara (temesvári) mentők nevében.)

(Saját tudósítónktól.) Körülbelül egy héttel azelőtt nyomtatványokkal árasztották el Temesvárgyárait, iparvállalatát és kereskedőit, amelyeken a „Telefonkönyvek-kiadóhivatala Timisoara, Mentőtársulat“ felhívja a telefonelőfizetőket, hogy számukat iktassák be az új telefonkönyvbe és hirdetésekkel is támogassák a vállalkozást.

A telefon szám beiktatást díja 100 lei. Minthogy a megrendelő la pari is a temesvári mentőtársulat szerepelt mint kiadóhivatal, természetesen, hogy százával érkeztek a bejelentések, mert mindenki abban a hiszemben volt, hogy a könyv kiadója a mentőtársulat. Ezzel szemben azonban a mentőtársulat csak 10 százalékot kap a lista jóvedelméből, így a mentők nevének feltüntetése csak a közönség félrevezetését célozta annál is inkább, mert hiszen egy telefonkönyvbe amugy is fel kell venni az összes telefonelőfizetőket s nemcsak azokat, akik ezért külön 100 lett fizetnek, mert ellenkező esetben a könyv értéktelen.

Temesvárott 3000 telefonelőfizető van s így beiktatási díjából magából 300.000 lett folyt be — a mentők — nevének illetéktelen felhasználása által. Ez a merész visszaélés nagy kárt okoz a mentőtársulatnak, mert ez most külön rendez gyűjtést a mentőpalota felépítésére s így sokan megtagadják az adakozást azon a címen, hogy ők már adták a mentők telefonkönyvére.

Kötelességünk a közönséget erre a visszaélésre annál is inkább figyelmeztetni, mert nemcsak a mentőtársulatnak okoz kárt, hanem a közönséget is becsapják egy értéktelen könyvvel, melyben csak azok az előfizetők szerepelnek, akik külön fizettek.

A beszélő mozi.**Három német mérnök eredménye**

Berlinből táviratozzák: A berlini sajtóegyesület tagjainak ma beszélő mozifilmot mutattak be, amely Vogt, Massole és Engel mérnökök esztendő munkásságának eredménye. A három mérnöknek sikerült a képek mellett a hangokat is a filmszalagra fényképezni, úgy, hogy a kellő időben feltétlenül egybeesik. A hanghallások hanglemezzel való összeköttetés nélkül villamos hullámokká változnak át, amelyek arra szolgálnak, hogy egy villamos lámpa fényét a hanghullámok ritmusában rezgésbe vigyék át. A fényrezgések a filmszalagon, mint vastagabb és vékonyabb, egymástól kisebb-nagyobb távolságban levő csíkok jelennek meg. Az előadás fényesen sikerült. Állati és emberi hangokat, szónoklatot, zenel előadást és Böles Náthán három gyűrűjének meséjét majdnem tökéletesen és minden zavaró mellékzörej nélkül mutattak be. A három mérnök munkaközössége „Trigonon“-nak nevezi magát.

Károlyi Mihály vagyonekobbzási pere.

(Törvényes uton folyik tovább az eljárás. — Bűnügyi eljárás a magyar októbristák ellen.)

Budapestről táviratozzák: Az októbristák szerdai vacsoráján felszólalt Veér Imre, a Magyar Köztársasági párt elnöke is, aki egyes lapok közlése szerint kijelentette volna, hogy a kormányzó pertörvényt rendelt el a gróf Károlyi Mihály féle vagyonekobbzási pörben. A kijelentés felől a Magyar Hírlap munkatársa megkérdezte Veér Imrét, aki azt mondta, hogy a vagyonekobbzási perről tett kijelentése nem helyesen került a lapokba. Azt nem állította, hogy a kormányzó pertörvényt rendelt el. Csak annyit mondott, hogy a magyar Kormány a párisi nagyköveti értekezletnek a Kormányhoz érkezett átirata alapján hozzájárult ahhoz, hogy az eljárást a Károlyi elleni bírperekben megszüntesse. Hogy ez Kormányzói pertörvény útján, vagy más módon történik-e, az alárendelt fontossága. Őt, mint az Emberi Jogok Ligájának tagját a párisi elnökség értesítette, hogy a nagyköveti értekezlet multihavi ülésén foglalkozott Károlyi ügyével és a hozott döntés alapján átirat a magyar Kormányhoz, s felkérte a

trianoni békeszerződés hetvenhatodik szakaszában foglaltak érvényesítésére. Ezen az alapon a békeszerződésnek megfelelően a Károlyi elleni folyamatban levő eljárás megszüntetendő. Párisban úgy tudják, hogy a magyar kormány pozitív irányu választ adott a jegyzékre.

Illetékes helyről Veér nyilatkozatával kapcsolatban a „Magyar Hírlap“ munkatársa azt az információt kapta, hogy egyáltalában nem felel meg a valóságnak az, hogy a kormány a Károlyi-per ügyében bármiféle intézkedéseket is tett volna. Az ügy a bíróság, ezidőszent a Kuria előtt folyik a maga rendes és törvényes útján. Hangsúlyozták, hogy szó sem volt arról, hogy ezt a törvényes folyamatot bármiképpen is megakadályozza a Kormány.

Budapestről táviratozzák: Az Est arról értesül, hogy az ügyészség a szerdai októbrista vacsora szónokai és tüntetői ellen eljárást indított izgatás, lázítás és a királyság intézménye ellen elkövetett bűntett, valamint közszendháborítás vétsége címén.

Csak felesleges lakás rekvirálható.

(Megnyugtató nyilatkozat a rendeletről.)

Az életbelépett új lakásrekvirálási rendelet az érdeklődés honlók terében áll. A lakosság a mult szomorú tapasztalatai után érthető idegenkedéssel néz az új lakáshivatal működése elé. A rekvirálás körüli tájékozatlanságot most egyszerűre elosztatja dr. Demian Aurél, a Háztulajdonosok Szövetsége elnökének a Közlönyhöz intézett levele. Dr. Demian felkereste Georgescu János prefektust, akivel beható eszmecserét folytatott a rendeletről. A prefektussal folytatott tárgyalás eredményét az alábbi leírással ismerteti:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! A lakásrekvirálási rendelet végrehajtása tárgyában az elhangzott panaszok folytán az összlakosság és pedig úgy a háztulajdonosok, mint a lakók érdekében eljárnom a megyei és városi Prefektus Úrnál, hogy az összlakosság érdekét megvédjem.

E tárgyban beható eszmecserét folytattam a prefektus úrral, előterjesztvén neki azt a nagyfokú izgalmat, melyet ez a rendelet az összlakosság köréből kiváltott. A Prefektus Ur figyelmen kívül és a legnagyobb fokú megértéssel végighallgatta előterjesztésemet és ennek eredményeképpen a közönség megnyugtatóra közlöm a következőket:

Előre bocsájtom, hogy a viszonyok folytán erre a rendeletről

szükség van, amit a közönségnek is be kell látni. Ez azonban nem jogosítja fel a lakást kutató bizottságot, hogy lakásokat rekviráljon, mert a törvény és a kiadott Regulamentum szerint csak a törvény szerint szervezett bizottságnak áll jogában rekvirálási határozatot ki mondani és eszközölni.

A törvény intézkedik arról, hogy csak azoktól lehet lakást, illetve lakrészt rekvirálni, akiknek lakás fölöslegük van, vagy akik lakások bérbeadásával tűzérkednek. A rekvirálási kénysert ezek szerint csak üres lakásokra, illetve lakrészekre vagy fölösleges lakásokra illetve lakrészekre szabad alkalmazni. Kizárólag a hadsereg tagjai és állami tisztviselők részére lehet rekvirálni és a rekvirálást a központi vegyes bizottság van jogosítva egyedül kimondani.

Kijelentette a Prefektus Ur, hogy semmiféle igazságtalanságot vagy a közönség zaklatását nem fogja megtűrni, és kijelentette, hogy a központi vegyes bizottság elnökségét azért tartotta fenn magának, hogy a közönséget az igazságtalanságtól és a jogtalan zaklatástól megvédje. A közönség tehát meg lehet nyugtatva mert a netán előforduló igazságtalanságokat a prefektus ur a hozzá érkező panasz esetében orvosolni fogja. Tisztelettel: Dr. Demian Aurél, az aradi Háztulajdonosok Szövetségének elnöke.

Az aradi vérengző korábbi bűnei.

(Ujabb feljelentés a revolveres rablótámadó ellen.)

(Saját tudósítónktól.) A Boros Béni-téri vérfürdő tettese, Dronka György ellen újabb feljelentés érkezett az aradi rendőrségre. A vakmerő ember a véres tett elkövetése előtti estén megtámadott egy mikalakkal uriaszonyt. Csak az idejekorán megérkezett férj erőltetett közbelépésére sikerült a támadót menekülésre bírni. Dronka Gy. huszonkilencedikén este gyalog ment keresztül Mikalaka községen. Egy jómódu gazdálkodó felesége egyedül tartózkodott a község szélén levő lakásában, amikor bekopogtatott hozzá Dronka. Az asszony előbb nem akarta az ajtót kinyitni, de a látogató fontos ügyre hivatkozott. Amint belépett a szobába követelőzni kezdett, bort és ételt kért erőltetett hangon. — A megrémült asszony teljesítette a veszedelmes ember kérését. Dronka György kényelmesen elhelyezkedett és semmi jelét sem mutatva annak, hogy távoznia akar. Majd amikor néhány pohár bort megivott rátámadt a kétségbeesett asszonyra. A legborzalmasabb küzdelem fejlődött ki közöttük, amelynek a férj váratlan megérkezése vetett véget. A gazdálkodónak szerencsére vadászfegyvere volt, a mellyel kikérgette az ellenállni akaró támadót.

A vérengző rabló bűnlajstromát a rendőrség nagy körültekintéssel állítja össze, mert az a gyanu merült fel, hogy Dronka a pénz ügyorségtől való megszökése óta még számos bűntettet követett el.

Zsebtojvaj pincérek.

(Károsult zenészek.)

(Saját tudósítónktól.) Még a mult héten történt Temesvárott, hogy a Palace kávéház egy zenésztől a villamoson egy ismeretlen tettes ellopta aranyóráját és láncát. A károsult néhány nappal a lopás elkövetése után betért a Renaissance étterembe, ahol Patterney Károly fizetőpincér örömmel mutogatott egy 5000 lei értékű aranyláncot, amelyet 500 leiért vett egy „vöröshaju pincértől“. A meglopott zenész a láncban azonnal felismerte a sajátját. Biebel Antal sziguranca detektívnek rövidesen sikerült a tettest Füg Antal 20 éves pincér személyében kinyomozni. Letartóztatták.

Ugyancsak Biebel detektív tartóztatta le ma reggel Marsong József 40 éves pincért, aki tegnap érkezett vissza Konstanzból Temesvárra és ma reggel a Pályaudvar sor 8. szám alatt vendéglőben egy ismeretlen zenésztől ellopta annak aranyláncát órával együtt. A detektív éppen akkor fogta el a zsebtojvajt, amikor az óráét eladásra kínálta. A károsult zenész jelentéskész a temesvári szőrmuncán.

Halottak napja.

(Rengeteg virág — Kevés sírkö.)

(Saját tudósítónktól.) Napsütéses szép őszi köszöntötte az idén Halottak napját, a kegyelet és megemlékezés szép ünnepét. Az elmúlt esztendő sáros, esős Halottak napja után idén derűs, napos időben záródott az élet az elhunytak sírjaihoz. Virág pompázott, gyertya égett a sírhantokon, az egyszerű viharvert fakereszteken ugyanúgy mint a diszes márványobeliszken. A temetők nagy virágoskertekhez hasonlítottak, a merre csak a szem ellátott, mindenütt buján pompázó nagy fehér krizantém, az őszi kék virága.

A délután folyamán a bérkocsik hosszú sora vágatott ki a temetőbe, ahol valóságos népvándorlás volt. A koszorúk és virágok bár olcsóknak nem mondhatók, mégis hozzáférhetőek voltak a szegényebb néposztály számára is. Diszesebb kivitelű élővirág koszorú 120—200 lei, de már 'ehetett kapni 60—80 leiert is. Művirágokból font koszorúk ára 60—150 lei. Ezek a virágkereskedések ára, a piacokon 40—50 leiert szép nagy koszorúkat árultak, csokrokat 10—15—20 leiert is lehetett kapni. Ugyan a virágkereskedésekben, mint a piacokon óriási volt a forgalom és ezen a napon a kerítészek sok ezer lei bevételt könyvelhettek el. A gyertyák 60 barm és 1 lei között váltakoztak, kis mécses 1—2 lei.

Sírköállítás idén nagyon kevés történt. Még az egyszerű fehér márvány keresztek vagy a természetes kőből készült síremlékek is oly drágák, hogy csak kiváltságosak állíthatnak elhaltjaiknak maradó emléket. A külföldről jövő fekete vagy szürkés márvány keresztek vagy síremlékek már luxusszámba mennek.

Idén a langyos novemberi időben a közönség igazán impozáns módon áldozhatott a holtak emlékének.

Sport.

— ATE.—CFR. Simeria 6:0 (1:0) I. oszt. bajnoki mérkőzés. Az ATE. nagyobb goalaránytal is győzhetett volna, ha a csatársora nem hagy az első félidőben kiakasztatlanul holt biztos helyzeteket, azonban a második félidőben helyrehozta hibáját és nagy goalaránytal győzött a teljesen védekezésre szoruló CFR. Simeria felett. Az első öt goal — közük egy tizenegyes — Rémay II. érdeme, a hatodik goalt Puskás rugta. A győztes csapatból a Rémay fivérek játéka, míg a CFR. Simeriában Herczegh kapus bravúros védeése érdemel elismerést. Biró: Pálkás.

ATE. ifj.—Gloria-CFR. ifj. 0:0. Biró: Ciungán.

— AMTE. AAC. bajnoki football mérkőzés vasárnap, f. hó 4-én d. u. fél 4 órai kezdettel az AAC. Serb (Török Gábor) utcai sporttelepén. Előzőleg fél 2 órakor Herkules—Transilvania barátságos mérkőzés.

Súlyos villamosszerencsétlenség Temesváron.

(Egy postaszolga állva maradt a vágányok között.)

(Saját tudósítónktól.) Ma délután négy órakor Temesváron, a Hunyadi úton, a német konzulátus előtt egy zöld jelzésű villamoskocsin elütötte Menger János 40 éves postaszolgát. Menger János a csendőrlaktanya felől át akart térni az uttesten, amikor a Püspök-híd irányából jött a villamos. A szerencsétlen ember a vágányok között vette észre az erős csengéssel közeledő villamost és valószínűleg meglepetésében, de nem lehetetlen az sem, hogy öngyilkosági szándékából állva maradt helyén. A villamos első perronján állók már előre látták a veszélyt, kinyitottak egy ablakot és a villa-

Irodalom, művészet

* Az aradi színház heti műsora. Szombaton délután: Egy magyar nábob. Este: Zsuzsi kisasszony. (C.) Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Vasárnap d. u.: mozielőadás. Este: Tatárjárás. (Bérlétszinet.) Sarkadi Aladár vendégfellépésével.

* A Rosé Quartett Aradon. November 12-én lesz Arad eddigi legnagyobb zenei eseménye. A Rosé quartett hangversenyt ad itten! És ezen quartett mindegyik tagja világhírű művész! Előükön Rosé Arnold professzor, aki megalapította ezen művészi ensemblét, mely egyetlen és legtekélyesebb a jelenben és a múltban. Az ő neve egyedül is elég ahhoz, hogy telt házat vonzon. El ne mulassza senki, hogy őt meg ne hallgassa, mert itt is, mint az egész világon ünnepelni fogjuk a hatvanéves művészt személyes jelenlétében. — Jegyek adóval együtt 100 leitől 35 leig Blochnál kaphatók.

* Aradi színházi hírek. Az első ifjúsági előadás. Az aradi színház szombaton délután tartja első ifjúsági előadását, amely alkalommal Jókai Mórnak Egy magyar nábob című regényéből dramatizált színmű kerül színre. A darabban Kárpáti Jánost Jávor Alfréd, Kárpáti Abellinot Mészáros Béla, Boltait Kallós, gróf Szentirmayt Sereghy játszik. Kívülük fellépnek még Mészáros Mária, Harmath Jolán, Darvas és Gyöző. Előadás előtt a zenekar Csányinak ez alkalomra komponált indulóját fogja játszani, a szerző személyes vezetésében. A rendezést Jávor Alfréd vállalta magára, aki először fog ebben a szerepkörében az aradi közönségnek bemutatkozni. — A Tatárjárás. Sarkadival. Az idei szezon első felt háza Sarkadi Aladár nevéhez fűződik. A kitűnő budapesti művésznek sikerült a közönség közönyét megtörni és egy hét óta szinte nap-nap után a színház publikuma valósággal végigkacagja az estéket. Vasárnap Sarkadi egyik legjobb szerepében, Wallenstein hadnagyban játszik. Az első előadásnak másik érdekessége Bartók Etus, az új primadonna, aki Riza bárónőben lép ezúttal fel az aradi színpadon. — Vasárnap délután nagyszerű kabaréelőadásban lesz része a közönségnek. Színre kerül egy kitűnő kabarétréfa Sarkadival, Jávorral és Darvassal. Azonkívül magánzámokkal szerepelnek Szeghő Lili és Sebestyén. A kabaréelőadást mozi-

moson utazó Neuner sziguranca-detektív kihajolt az ablakon és a villamos előtt tétovázó embert kilökte a vágányok közül. A postaszolga életét azonban nem mentette meg a sziguranca-detektív gyors elhatározása, mert Menger János elvágódott az uttesten, és a villamos feljárólépcsője beütötte homlokát. A mentők eszméletlen állapotban szállították kórházba, ahol mint az orvosok megállapították, minden pillanatban bekövetkezhet halála. A megindított nyomozás megállapította, hogy a villamos vezetőjét a balesetből kifolyólag nem terheli felelősség, mert idejekorán cseppet és szabályszerűen használta a féket.

egészíti ki. — Zsuzsi kisasszony. Szombaton este, a Sarkadi-esték sorozatában Kálmán Imre operettje, a Zsuzsi kisasszony kerül színre, a címszerepben Horváth Micivel. Sarkadi Dinnye szerkesztőt játsza, a mely szerep a kitűnő művésznek egyik legjobb alakítása. A szépzenejű operettben fellépnek még a társulat énekes személyzetének legjobbjai.

* Dr. Molnár Géza, a kiváló zenekritikus írja a Pester Lloydban: A legnagyobb lelkesedés jegyében folyt le Keéri-Szántó Imre Chopin-estéje. A hangulat úgy a művész, mint a közönség részéről egyformán emelkedett volt. Éppen akkor értünk a hangversenyterembe, midőn ez a Chopindithvrambikus, egy nagyszabású alkotás előadásába fogott. A H. moll sonátába. Költői ihlettel játszott, a harmadik és negyedik tételt pedig káprázatos virtuozitással. Harmadik zongoraestéje lévén ebben a saisonban, nem kell újból rámutatnunk sem a közönség kitarító szeretetére, sem pedig a művész nagyarányú kiváltságos tehetségére, mely ezt a nagy szeretőket kiváltotta.

Vásári tolvajok.

(Tettenértek egy zsebmetszőt.)

(Saját tudósítónktól.) A mai nagyvásárok legtipikusabb alakja a vásári zsebtolvaj. Ezek ilyenkor tömegesen látogatnak be a városba és busás jövedelmet hajtó foglalkozásukkal gyakran igen szép pénzeszeget „szednek” össze. Ezek a szerencsésebbek, vannak azonban peches zsebtolvajok, akiket egy szemfüles rendőr vagy detektív vagy éppen a lopásra kiszemelt alany tett ártalmatlanná. Még jó, hogyha ilyenkor ép hőrről menekül a közeledő rendőr védő karjai közé. Egy ilyen zsebtolvajnak szomorú történetét jegyezte fel ma délelőtt a rendőri krónika.

A zsebtolvaj a vásár legforgalmasabb helyén, az ócskapiac szemele ki foglalkozása gyakorlásának színteréül. Egy báránybekecses fekete csizmás nagybaju szu gazdálkodókinézésű férfi sokat ígérő alakja hamarosan megnyerte a zsebtolvaj tetszését. Mellesomfordált és egy ügyetlen mozdulattal ki akarta zsebéből cseenni a tömött pénzeszacskóját. Nem is a zsebtolvaj ügyetlenségén, hanem a gazdálkodókinézésű ember ravaszágán múlt, hogy a dolog nem sikerült. A zacskó egy borszizzal oda volt kötve a kabát-

gombhoz. A borszizz megfeszült és a zsebtolvaj megrémült arcán elcsattant egy hatalmas pofon, amelyet a felháborodott tömeg hangos szitkozódása követett. Többer annyira tüzebejöttek a zsebtolvaj immorális cselekedete miatt, hogy nekiestek és hogyha Jancu Traian, rendőrspector nem veszi oltalmába a szerencsétlent, a felháborodott tömeg meglincseli.

A nagy zürzavarban, miközben a nép a jajgató zsebtolvaj körül gyülekezett, tragikomikus jelenetek is játszódtak le. Egymásután két asszony kiáltotta el: Rendőr ellopták a tárcámat. A két asszony tolvaja azonban ügyesebb volt, mert valószínűleg ártatlan képpel vagy méltó felháborodással ítélte el ügyetlen kollégája cselekedetét. A rajtavesztett zsebtolvajt a rendőrségre kísérték.

Tanszerkiállítás.

(Érdekes kiállítás nyílik meg Aradon.)

(Saját tudósítónktól.) Minden figyelemre és a legnagyobb érdeklődésre méltó kiállítás nyílik meg vasárnap délelőtt az aradi Kulturpalota kiállítási terme alatt levő helyiségben. Tanszerkiállítás. Nem sablon, nem már ismert dolgok ujjában való produktumai, hanem eredeti és mindenki számára, még azok számára is érdekes tárgyak gyűjteményes kiállítása, akik különben nem érdeklődnek tanügyek iránt. Megkapóan szemléltető módon és szórakoztató formában ismertetik meg ezek a tanszerek a tudományok legkülönbözőbb fogalmait. A legkezdtelegesebbtől kezdve a legkomplikáltabb dolgokig. A kiállítás anyaga kezdődik a legegyszerűbb gazdasági eszközökkel, amelyeket művészies tökéletes kivitelben ismert meg a pedagógus a tanulóval. Van a kiállításon a rengeteg apró szerszámon kívül teljesen felszerelt malom, amely működik. Gyümölcseltartó kamara, baromfinevelő intézet szakszerű berendezésekkel, udvarház az összes tartozékaival kezdve a mosókonyhán és végezve a melegágyon. Érdekes az erdőkihasználás gyakorlati kimutatása, a falászat ismeretése miniatűr hálókkal és olyóval bányáknak littel, zuzóval és kohóval kapcsolatosan. Gőzkalapács és üveghuta, s a technológia számos más érdekességei a legrészletesebben kidolgozva miniatűrben. A földrajzi részben a tengerszint fölöttiség magyarázata, hogy miképpen lakhatnak emberek 4000 méter magasságban. Az ősemlék élete. A földrajzi rész legértékesebb darabja az a hatalmas dombormű, amely az összes földrajzi fogalmakat magában foglalja. Van ezen a sporttelentől a tüzhányóig minden. A tüzhányó és a domborművön levő miniatűr gejzir működésbe hozhatók. — A kiállítás anyagát a térkének után készült domborművek egészítik ki. Különben a kiállított tárgyak tekintélyes része a kolozsvári egyetem részére készült. Talán egész Romániában nincsen párja annak a munkásságnak, amit Aradon Balázs Ferenc árvaházi igazgató fejt ki ezeknek az igazán kiválóan értékes és érdekes tanszereknek a készítésében. Az igazgató munkáit árvagyermek segítésével és a két Thurner fivérnek: Ferencnek és Istvánnak közreműködésével készíthették el. A kiállítás vasárnap-tól vasárnapig marad nyitva.

A tüdőbetegekért.

(Krizantémum-nap Aradon. — Huszonnyolcezer lei a gyűjtés eredménye.)

Mindszentek ünnepén, a novembéri verőfényben Arad jótékony hölgyei fehér krizantémum virággal díszítették fel a délelőtti és délutáni körző publikumát. A kedves mosolyok kíséretében átnyújtott virágokért a közönség szívesen adott néhány lejt, amellyel kiírt hozzájárult a tüdőbetegek gondozásának költségeihez. Négy sátrat állítottak fel a főúton, amelyek mellett a fáradhatatlanul agilis hölgygárdának a bázisait képezték, akik a tegnapi gyűjtés szép eredményét előmozdították. Az első sátor a Dacia kávéház előtt állott, amelynek hölgyei a következők voltak: Özvegy Wittauschek Lajosné, dr. Jegessy Károlyné, dr. Nedelcu Miklósné, Némethi Jánosné, Razel Józsefné, dr. Alföldi Pálné, Leölkes Béláné, dr. Prohászka Lászlóné, László Imréné, Kayser Ödönné, Kayser Ilus, Probst Erzsébet, dr. Memete Demeterné, Jac Jenőné, Balázs Magda. A Központi szálloda előtt felállított sátorban buzgólkodtak: báró Neuman Áfrédné, özvegy Friedmann Gyuláné, Fodor Gyuláné, Stauber Józsefné, Mellinger Józsefné, Fejér Gáborné, dr. Lukács Jenőné, dr. Kardos Gézáné, dr. Stauber Andorné, dr. Török Dezsőné, Mairovitz Emilné, Mairovitz Mártonné, dr. Grossmann Emilné, Tenner Józsefné, Deutsch Andorné, Deutsch Mancsi, Weiszberger Irén, Tenner Lászlóné, Frigyes Olga, Vajda Olga és Kemény Györgyné. A minorita templom előtti sátorban működtek: Vásárhelyi Janka, Reier Margit, dr. Pécsi Ödönné, özvegy dr. Traytler Andorné, Berecz Károlyné, Kohlmann Árminné, Mladin Miklósné, dr. Cosmáné, Kabdebó Jánosné, özvegy Winkler Rudófné, dr. Reményi Rezsőné, K. Vas Anna, Berecz Babika, Balog Terike, Schwartz Rózsika és Molnár Lászlóné. Az Ipar és Népbank előtti sátorban: dr. Keppich Jakabné, Winternitz Jenőné, Pick Ernőné, Steckl Adolfné, Braun Gusztávné, Halmos Gyuláné, Ficsi Albertné, Horovitz Tiborné, Reich Ilus és Edith, Reviciné és Keppich Ilus működtek a siker érdekében.

A korán beállott esti sötétséggel beszüntették a gyűjtést, amelynek végeredménye 28.000 lei. Tekintettel arra, hogy az egy napos gyűjtési akció ugyszólván semmi kiadással nem járt és a gyűjtést már korán befejezték, az eredmény a várakozáson felülnek mondható.

— Az aradi pénzügyigazgatóság hivatalos órái. Az aradi pénzügyigazgatóság ma rendeletet adott ki, amely szerint november ötödikétől, hétfőtől kezdve a hivatalos órákat nem délelőtt és délután tartják, mint eddig, hanem egyfolytában délelőtt 8 órától délután 2 óráig.

HIREK.

Csempésznagykereskedő

(Sulyos pénzbírság tojás-csempészséért.)

(Saját tudósítónktól.) Október 29-én Popper Jakab és Fiai nagyszentmiklósi tojásnagykereskedő cég a Lux-féle timisoarai szállító-cég útján egy vagon „félada” csomagoláshoz tojást adott fel a timisoarai vámhivatalnál exportálás céljából. Dumitrescu Stefan vámtisztviselő rájött arra, hogy a küldemény nem félcsomagolás, mint azt a feladó-cég jelezte, hanem teljes csomagolású ládákat tartalmazott a szállítmány, úgy, hogy a cég 76320 darab tojással többet akart kiszállítani a bejelentett mennyiségnél. A vámhivatal 343.440 lei pénzbírságra ítélte a Popper Jakab céget, amely a bírságot azonnal lefizette, úgy, hogy az áru akadálytalanul átmehetett a határon.

— A királyné házaérkezett. Bucarestből jelentik: Mária királyné a jugoszláv királyné és a kis Stefan Dusan jugoszláv trónörökös társágában ma Bucurestibe érkezett. Elena, Irena és Ileana hercegnők a határnál várták a királyi vendégeket.

— A temesvári királylátogatás. Coste Gyula dr. timisoarai prefektus és Georgeviciu Lucián dr. főpolgármester a főudvarnagyi hivatal meghívására ma Bucurestibe utazott. Timisoara vezetőinek bucurestii utazása a királyi család timisoarai látogatásával van összefüggésben és valószínű, hogy a magas vendégek még november első felében meglátogatják Timisoarát.

— Genadiev meggyilkolásának visszhangja. Szófiából táviratozzák: A bolgár belügyminiszter a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy kormánykörökben nagy a felháborodás Genadiev meggyilkolása miatt. Ez a cselekmény csak azt bizonyítja, hogy az elmúlt kormányzat, — a Sztambulijiszky kormány, — folyamán meg honosodott erkölcsök sainalatos módon eddig még mindig nem tűntek el.

— Tüntetés a görög követség előtt. Bucurestiből jelentik: A fővárosban tartózkodó macedóniai románok tegnap a görög követség előtt nagy tüntetést rendeztek a görög hatóságok bánásmódja miatt. A görög meghatalmazott miniszter fogadta a tüntetők küldöttségét, akik memorandumot nyújtottak át. A görög követ kijelentette, hogy a küldöttség panaszaát tartalmazó memorandumot továbbítani fogja kormányához.

— Az új menetrend. November elsejével több vonat menetrendjét megváltoztatták. A legfontosabb és Arad és Temesvár közönségét legjobban érdekli az az előnyös változás, hogy a gyorsvonatnak, amely Temesvárról érkezik Aradra, csatlakozása lesz a délután 12 óra 50 perckor Erdélybe indult személynvonathoz. Ez a vonat ezután nem 12.50-kor, hanem délután 13 óra 3 perckor, azaz 1 óra 3 perckor indul. Egyben megemlítjük azt is, hogy a gurahonci és az olacai vonatok egyelőre még a régi menetrend szerint közlekednek. A többi menetrendváltozásokat a most megjelent zsebmenetrend tartalmazza.

— Konyhatüz. Löwy Adolf temesvár-gvárvárosi Andrassy-uti lakásán a konyhában tűz ütött ki és az egész konyhaberendezés elégett.

A román-jugoszláv határ megállapítása

(Hétfőn kezdi meg befejező munkáját a bizottság.)

(Saját tudósítónktól.) A Románia nyugai határát megállapító nemzetközi bizottság a román-cseh-szlovák határon befejezte munkáját és most kezdi meg a román-jugoszláv határ végeges kijelölését. A határ megállapításnál a békeszerződés értelmében a helyszínen megállapítandó szükséges kiigazításokon kívül a bizottság feldolgozza a most lefolytatott román-jugoszláv közvetlen határmegállapodások anyagát is. A bizottság elnöke Meunier francia tábornok, akit a múlt héten kisebb autóbaleset ért Te-

mesváron, ma ismét visszaérkezett Temesvárra, ahol ez alkalommal huzamosabb ideig fog tartózkodni, mert az egész nemzetközi bizottság most itt gyűlekezik. A napokban érkezik meg a bizottság angol és olasz tagja, két ezredes és már Temesváron van Románia képviselője Strădulescu hadseregfelügyelő és a jugoszláv megbízott Tsollák-Antits tábornok, a bucuresti jugoszláv követ fivére. Gavanescul tábornok a bizottság tagjait ma megvendégelte. A határmegállapító bizottság hétfőn kezdi meg működését.

— Felhívás az aradi orvosokhoz. Szombaton, november 3-án délután 6 órakor az aradi orvosszövetségi fiók ülést tart a bábaképző intézet tantermében, az orvosi díjszabás megállapítása tárgyában. Minden tag megjelenése szükséges.

— Nagy tűz Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A Svanti Apostolescu utcában tegnap rövid zárlatból kifolyólag nagy tűz ütött ki, amely a tűzoltóság csak hosszas megfeszített munka árán tudott lokalizálni. A kár körülbelül másfélmillió lei. Az Unversul a tüzesettel kapcsolatban kijelenti, hogy a főváros tűzoltósága nem rendelkezik azokkal a szükséges modern felszerelésekkel, amelyek segítségével sikerrel állhatná meg helyét egy nagyobb tüzeset alkalmával. A tűzoltóság mai avult felszerelésével képtelen emeltes házakban kiűtött tűz eloltására. Felhívja a lap az illetékesek figyelmét a főváros tűzoltóságánál tapasztalt hiányokra és követeli, hogy a tűzoltóságot a mai kor technikai vívmányainak megfelelőleg lássák el felszerelésekkel.

— Halálozások. Kramer Sámuel Haimagiú (Nagyhalmagy) e hó 1-én hosszas szenvedés után meghalt. Neje és fián, Kramer Miksán kívül nagyszámu rokonság gyászolja.

Róna Jenőné született Klein Janka rövid szenvedés után Timisoarán elhunyt. Temetése másodikán délután ment végbe nagy részvét mellett.

— Sikasztó színházi főkönyvelő. Bucurestiből jelentik: A nemzeti színháznál történt visszaélések ügyében folyó vizsgálat megállapította, hogy a színház főkönyvelője, Pațura is részes a sikasztásban. A bűnös főkönyvelőt a hatóságok tegnap letartóztatták.

— Razzia Temesváron. A timisoarai sziguranca több detektívje Popoviciu Cornél komisszárius, a detektívosztály vezetőjének vezetése alatt ma éjjel razzia-tartott, amely alkalommal több kéteshírű nőt, néhány zsebtolvajt és foglalkozás- és igazolványnélküli egyént állítottak elő.

— Könyvvelési, fűtő- és gépész-tanfolyamok kezdődnek Aradon. November 3-án könyvvelési és költségvetési tanfolyam, november 12-én magyar tannyelvű fűtő tanfolyam, november 9-én román tannyelvű lo-comobil és cséplőgép tanfolyam kezdődik az aradi ipari szakiskolában. Beiratások naponta 8 u. 5-6-ig az iskola igazgatói irodájában, Bulev. Gener. Dragalina No. 28-13.

— Női és férfi kabátkelmék legolcsóbban Strasse cégnél kaphatók.

— Jövő hét péntekéig nyújtandók a lakásbejelentések. Az új lakásrendelet értelmében az aradi rendőrkerületek megkezdték az üres és felesleges lakrészek összeírását. A rendelet kiadásától számítva nyolc napon belül minden lakó köteles a rendelkezésére álló lakrészeket és családtagjainak nevét az illető rendőrkerülethez bejelenteni. A hatóságok erre a célra nem adtak ki külön nyomtatványokat, hanem minden lakó egy iv papírra jegyezze fel a szükséges adatokat, amelyeket a jövő hét péntekéig bezárólag be kell nyújtani a rendőrkerülethez.

— Sirkőavatás. November hó 4-én, vasárnap délelőtt feltizenkettő órakor lesz Kohn Ármia volt aradi üveg- és porcellán nagykereskedő sirkővőnek ünnepélyes felavatása, amelyre a család ezúton hívja meg a rokonokat, jóbarátokat és ismerősöket.

— A szokatlan nagy érdeklődésre való tekintettel a Keéri-Szántó zongorahangversenyre vasárnap is egész nap fogja Scherhág kézimunka üzlete, Arad a jegyeket árusítani.

— Gyermekvédelmi naptár. Könyvet adott ki az aradi Anva- és Gyermekvédő Szövetség, amelynek: Gyermekvédelmi naptár a címe. Ami kor a szövetség az értékes naptárral a nyilvánosság elé lépett, altruisztikus célokat követett és naptárkiadását évről-évre meg szándékozik ismételni. A naptárnak érdeme az értéke, hogy minden cikke komoly szakismeretekkel megírott cikkek, amelyek mindegyike a gyermek- és az anavédelem fontos ügyeiben ad nélkülözhetetlen ismereteket. A tartalmas naptár, amelynek talán legtöbb elnevezése volna az évkönyv, igen szép kiállításban jelent meg és az ára csak harminc lei.

— Razzia Aradon. Az aradi államrendőrség az éjszaka folyamán razzia-tartott, amelyen nyolc gyanús egyént állítottak elő. Az előállítottak ellen megindult az eljárás.

— Szathmáry Etelka tánciskolája e hó 14-én megnyílik a Pannoniában. Beiratkozás Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 17., d. v. 4-6 óra.

— Ha szép és olcsó cipőt akar, fájadjon el Braun cipőszalonjába Arad, a főpostával szemben. Különmértékosztály.

— Ma éjjel városunkba érkezett Keéri-Szántó Imre, a kiváló zongora művész, hogy az aradi anya- és gyermekvédő Szövetség javára hangversenyt adjon.

— Caffé Patria Kabaré és Bar Timisoara Gyárv. Str. 3 August

— Tűz egy asztalosműhelyben. Ma reggel Timisoarán Franzl Bernát Alsóárok-utca 12. szám alatti asztalosműhelyében tűz ütött ki, ami hamarosan nagy méreteket öltött és átcsapott a szomszédos Borság-féle szitagyárra is. Nehéz munka után a tűzoltóságnak sikerült a tüzet lokalizálni. A kár mintegy harmincezer lei, ami biztosítás révén megtérül.

— Balesetek. Ma reggel Florián Ilona 20 éves timisoarai munkásleány egy árokba esett és bal alsó combját eltörte. — Bugar János 51 éves timisoarai légszuszgyári munkás ma délután négy órakor esés következtében jobb felső combját törte. Mindkét sérültet a mentők a kórházba szállították.

— Megsebesítette a fiát. Timisoarán a Rónában Berger Mátyás 53 éves napszámos József nevű 20 éves fiával borozgatott. Italozás közben szóváltás támadt közöttük és a fiu egy üveggel úgy vágta fejbe atyját, hogy az erősen vérző sebessült összeesett. A mentők a súlyosan sérült embert a kórházba szállították.

— Kollin Jenő fogászati műtermét áthelyezte a városházával szemben. Bejárat Str. Horia (Széchényi-u.) 1.

— Olaj foglalkozással bíró egyének könnyen elkerülnek a sok ülés kellemetlen következményeit, ha időnkint egy-néhány napon át a Koprolt, az ideális, jóízű csokoládé hashajtót szedik.

— Haladás-előadás igen tartalmas műsorral szombaton délután 6 órakor a Kulturpalota nagytermében.

Elfogott utonálló cigányok.

(Meg akarták vesztegetni a rendőröket. — A Rostás familia bünelajstroma.)

(Saját tudósítónktól.) Messze földön hirneves család a Rostás cigányfamilia. A Rostás családból kerültek ki a legveszedelmesebb rabló-cigányok. Volt köztük olyan aki akasztófán pisztult el, többen közülük évek óta szingliáknak bünelikért különböző fogházakban. Ennek a híres családnak kiterjedt nemzedékéből került ma délelőtt három tag az aradi rendőrség kezébe. Néhány héttel ezelőtt a szalontai rendőrség felhívására kezdett nyomozni az aradi rendőrség Rostás István és társai után. Az volt a bünelük, hogy az országúton lesben állva fosztogatták a békés utasokat. Amikor megnezesték, hogy keresi őket a szalontai rendőrség, eltűntek. A nyomozás megállapította, hogy a veszedelmes emberek Arad felé szöktek. Az aradi rendőrség a legnagyobb körültekintéssel kutatott utánuk, míg végre ma délelőtt kézre kerültek.

Egy detektív ismerte fel Rostás Istvánt az állomás közelében. Lovakat hozott az aradi nagyvárosra eladni. A detektív nyomon követte és egy alkalmas pillanatban letartóztatta. A meglepett ember menekülni akart, de egy rendőr segítségével sikerült elfogni és összekötözni kezét. A detektív a rendőrségre kísérte az elfogott embert és közben két cigány csatlakozott hozzájuk, akik két ezer leit ajánlottak fel a detektívnek, ha Rostás Istvánt szabadon bocsátja. A detektív szívesen bele-

ment a megvesztegetésbe és alküdozni kezdett velük, míg egy alkalmas pillanatban rendőrök segítségével letartóztatta a két cigányt. A rendőrségre kísérték őket, ahol kiderült, hogy mind a

A feleséggyilkos lippai bádogos.

(Tizenötévi fogházra ítélte a temesvári tábla.)

(Saját tudósítónktól.) Rothkopf Jakab lippai bádogos tizenegy évvel ezelőtt kivándorolt Amerikába, ahol tekintélyes vagyontett szerz. 1921. november havában visszajött Lippára, itt házat vett és letelepedett. A múlt év május 10-én feleségét betört fejvel holtan találták a padláslepcső alján. Rothkopf ekkor letartóztatták és a temesvári törvényszék 1922. szeptember havában tartotta tárgyalását a szándékos emberöléssel vádolt férfi ügyében, amikor is bizonyított hiányában Rothkopfot felmentették. Fellebbezés folytán az ügy a táblához került, amely elrendelte a bizonyítás kiegészítését. A csendőrség nyomozása később megállapította azt, hogy Rothkopf annak idején 1907-ben, mielőtt Amerikába elindult volna, a jegyző előtt szerződést kötött, amely szerint neje halála esetén annak minden vagyona öt

Sir Eric Drummond.

(Nyilatkozik bucarestii interjújáról. Meglátogatja Mussolinit.)

Budapestről táviratozzák: Sir Eric Drummond, a Népszövetség Budapestben tartózkodó főtitkára ma fogadta a sajtó képviselőit és mindenekfelett köszönetét fejezte ki előttünk azért a vendégszeretetért, amelyben a kormány, és a község részesítette. Ismertette a Népszövetség feladatait és kijelentette, hogy Magyarországot érdeklő feladatuknak a legteljesebb és legigazabban kívánnak megfelelni. Kérdést intéztek hozzá bucaresti nyilatkozatának a magyar kölcsönre és a kisebbségi kérdésekre vonatkozó részére, a melyet a sajtó Magyarországra nézve kedvezőtlen formában hozott. Sir Drummond erre vonatkozólag a következőket jelentette ki:

— A kisebbségekre vonatkozó gondolataimat a bucarestii interjú volók félreértették. Én azt kívántam kifejezni, hogy a Népszövetség működése a kisebbségeket illetőleg csak olyan esetekre szorítkozik, ahol a békeszerződések pontozatai lettek megsértve vagy ilyen sértés veszélye forog fenn. Ilyen veszély lenne például egy törvény, vagy adminisztratív intézkedés, amely világosan a kisebbségeket ellen irányul, félretélva az illető ország nemzetségeit. A mi a kölcsönt illeti azokra a nehézségekre gondol-

hárman a Rostás familiából való. Memmótozásuk alkalmával egyiknél nyolcvanötezer lei készpénzt találtak. A rendőrség megindította a nyomozást a három Rostás bünelik kiderítésére.

illeti meg. A csendőrség a nyomozás alkalmával megállapították, hogy a szomszédok az emlékezetes éjszakán, amikor Rothkopf meg halt, hallottak valami zajt, ami hasonlított egy magasból leeső test zuhanásához, de Rothkopf azt állította, hogy ő aludt és így nem hallhatott semmit. Ma került ujra tárgyalás alá a temesvári táblán az ügy. A Fehér Antal táblai tanácselnök elnöklése alatt működő tanács Jorgulescu védőügyvéd védőbeszéde ellenére is bünelnek mondotta ki Rothkopfot szándékos emberölés bünetében és tizenöt évi kényszermunkára ítélte, egyben elrendelte azonnali letartóztatását. A védelem fellebbezést jelentett be az ítélet ellen, mert sem a szerződés, sem pedig a bizonytalan tanuvallomások nem bizonyítják minden kétséget kizáró módon, hogy Rothkopf a súlyos büntetést elkövette volna.

tam, amelyeket a kölcsön elhelyezése a piacon a világ mai zavaros pénzügyi viszonyai között találkoznunk fog. Tekintettel ezekre, mondom és azt hiszem gyakorlatilag biztosra vehető, hogy a hittelezők saját érdekükben garanciákat fognak követelni és pedig pénzügyi ellenőrzés formájában.

Rómából táviratozzák: Drummond, a Népszövetség főtitkára trásban kérte Mussolinit olasz miniszterelnököt, hogy fogadja. A miniszterelnök már válaszolt is Drummondnak és válaszában kijelenté, hogy nagyon örülök fog, ha láthatja. A találkozás valószínűleg november ötödikén fog megtörténni. Az összejövetelnek római politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak. Az olasz-görög konfliktus óta Olaszország elhidegedett a népszövetségtől és a közvélemény körében olyan hangok hallatszottak, hogy az ország ebben az esetben helyesebben cselekedne, ha bejelenté a Népszövetségből való kilépését.

(Sir Eric Drummond 1876-ban született, igen régi skót arisztokrata családnak tagja. Az angol külügyminisztérium szolgálatába 1900-ban lépett; 1912-től 1919-ig sorra kabinetfőnöke volt Asquithnak, Edward Greynek és lord Balfournak. A szerk.)

Az elegáns tolvaj.

(Lopás egy divatáru üzletben.)

(Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt Hegedüs Gyula aradi főtéri üzletébe egy jól öltözött fiatalember állított be, hogy felmérnem akar vásárolni. A fiatal ember csaknem egy óráig tartózkodott az üzletben és nagy mennyiségű árut választott ki. Közben több vevő jött az üzletbe és a személyzet magára hagyta a fiatal embert aki egy örizetlen pillanatban felkapott egy dobozt, amelyben nagy értékű áruk voltak és kirohant az üzletből. Azonnal utánasiettek és egy rendőr segítségével sikerült a menekültöt a minorita templom előtt elfogni. Az elegáns tolvajt a rendőrségre kísérték, ahol kiderült, hogy Schull György bucarestii cukrászsegéd, aki most tartózkodik első ízben Aradon. Már hó napok óta állás nélkül van és az a gyanu, hogy több ízben követett el hasonló bünelcekményeket. A rendőrség megindította a nyomozást.

Aradi mozi hírek.

* Sámson, az óriás a címe annak a pompázatos kalandorfilmnek, amely szombaton kerül bemutatásra az Urániában. A filmtörténet gyönyörű hirdetője az emberi erőnek, a hatalmas fizikumnak, amelynek csodás megtestesítője maga a film főszereplője, Albertini Luciano, akinek pompás megjelenésében, csodás erejében több ízben volt alkalmá a közönségnek gyönyörködni. Ez a film tele van izgalmas jelenetekkel, egy nagyhercegi leány megdöbbentő szenvedéseit adja, aki végül is Sámson rettentő ereje és bátorsága révén örök időkre megszabadul kegyetlen üldözőitől. Az Uránia filmszínház keddig marad műsoron.

* Egyetlen napig még, csupán szombaton gyönyörködhetik a közönség az Apollóban a modern francia filmművészet legragyogóbb alkotásában, az Atlantide-ban. A publikum nagyarányu érdeklődése bizonyítja, hogy az Atlantide minden idők legényesebb és legpazarabb filmkolosszusa, amely két katonatiszt mámoros és vérzibbasztó kalandjait eleveníti meg a kéi és gyönyörök birodalmában. Az Atlantide messze felülmúlja az eddig látott filmek gyöngyeinek: A hindu sir emlék, a Sodoma és Gomorha és a Mabusse-filmek színvonalát s olyan művészi és érzelmi látványosságot nyújt, amelyben még nem volt része a közönségnek.

VIDÉKI ELŐFIZETŐINK B. FIGYELMÉBE! Tekintettel a lap előállításával járó, horribilis költségekre, arra kérjük t. vidéki előfizetőinket, hogy a Közlönyért való előfizetésüket haladéktalanul küldjék be a kiadóhivatal címére, mert ellenkező esetben kénytelenek lennénk lapunk kiadását beszüntetni.

„Sámson az óriás” Kalandorfilm, Luciano Albertini-vel a főszerepben. Bemutatója ma szombaton az Urániában.

KOZGASZDASAG.

Az aradi őszi vásár.

(Börkínalat — minimális kereslet — A pénzügy miatt nincs vevő.)

(Saját tudósítónktól.) A mai nappal megkezdődő aradi őszi vásáron, mint előre látható volt, óriási kínálat és rendkívül nagy vásárlási kedv uralkodott. Ennek elősorsban a katasztrófális pénzügy az oka, másodsorban pedig az, hogy a vásári árusoknál semmivel sem lehetett előnyösebben vásárolni, mint az üzletekben. Ezt figyelembe véve, meg kell alapítani, hogy ma már a nagyvásár idején multa intézmény, legalább is a városokban, már azért is, mert a vásári áruk az üzletekben meghatározott áruknál semmivel sem alacsonyabbak. Ezzel elelőlt a pasztalhattuk, hogy a vásáron cipőt, csizmát, ruhát, bármilyen ruházati és háztartási cikkeket legkevesebb husz százalékkal lehetett olcsóbban venni, mint az üzletekben. Ha ezeken az áruknál a minősége gyengébb is volt, az üzletekben árusítottaknál, a falusiak szívesen vásárolták. Ma azonban a boltokban árusított portékák minősége és ára teljesen megfelel a vásári áruk minőségének és árának. A mai vásáron egy rövid szövetkabinak közönséges minőségű báránybőrrel 1300—2000 lei volt az ára és ugyanezt a minőséget ugyanezen az áron lehet az üzletben is megkapni. Ez a helyzet a többi áruknál. Egy egyszerű férfi ruha 1100—2000 lei, egy parasztkalap 120—250 lei, báránybőr kucsma 70—100 lei, báránybőrsuba 1300—2000 lei, egy pár lóra való lószerszám 1300—3000 lei, festetlen egyszerű bőrcipő 320 lei, közönséges fekete bakancs 380—400 lei, a legprimitívebb gyermekjáték egy kis fakocsi 25 lei.

Az élelmiszerpiacra óriási mennyiségű árut hoztak be. Áresés azonban, a nagy kínálat dacára sem volt tapasztalható. Tojást alig lehetett látni és annak is, ami volt, darabját két leiert árusították. A tej literjéért 6 leit kértek, vaj kilója 70—80 lei volt. Egy hízott liba 240 lei, egy pár nagyobb csirke 80—100 lei, fiatal pulyka párja 160—240 lei. A Boulevard Regele Ferdinand-on (Boros-Béni-téren) olyan hatalmas mennyiségű dió, alma és lekvár volt látható, amilyenre régen nem emlékeznek. De az árak magasak voltak és erősen tartották magukat, az árusítók mintha kartellé kötöttek volna egy forma árakat kértek. A dió kilója a tavalyi őszi 8 lejjel szemben, ma tizenhat lei volt. Az almáért nyolc tiz leit kértek, a szilvelekvárnak 11—12 lei volt kilója. Lisztet és gabonanemléket nagyon keveset hoztak a vásárra. Egy kilogramm mullás liszt 9—9.50 volt, főzöliszt

8—8.20, a buza mázsája 500—550, kukorica 480—500, rozs 460, zab 380—400, kórpá 250—260 lei métermázsánként.

Az állatvásáron szintén nagy volt a felhajtás. Vásárlási kedv azonban, mint mindenütt itt sem nagyon mutatkozott. Az árak megfeleltek a muhthetieknek.

A nagyvásár legforgalmasabb pontja talán az ócska piac volt. Kora hajnalban már megkezdtek az áruk kinakását és reggel hét órára csaknem az egész Óvártér és a beletonkoló uccák nagy részét elfoglalták az árusítók. Zajos, tarka tömeg hullámzott az ócskapiacra, közöttük elegáns uriladykék és férfiak, akik abban a reményben szemlélődtek a kíváncsiságok között, hogy talán ott lehet valamit előnyösen venni. Azonban talán itt érte a vásárlókat a legnagyobb csalódás. Merészségnek lehet nevezni az ócskapiac árusítóinak viselkedését akkor, amikor egy kopott, ócska bőrdéért, amely az üzletben 7—800 leiert meg lehet venni, ők is ugyanennyit kértek. Némelyik ócskásnak a merészsége odáig ment, hogy portékáját magasabb áron akarta eladni, mint amennyiért az üzletben vadonatújat lehet venni. A vásár tipikus alakjai és lármázói sem maradtak el, látható volt „Tóni a virslivel”, az olcsó János a papagályos planétás asszony, meg a villamos jövedelmű. A hiszékeny emberek ezeket látogatták a legszívesebben és valószínű, hogy nekik jól ütött be a nagyvásár, mert kevés befektetéssel nagy forgalmat értek el.

= A legfőbb vámügyi tanácsos. Jelentettük, hogy a legfőbb vámügyi tanács most folytatja a kiviteli vámtarifá tételeinek átdolgozását. Mint Bucurestiből jelentik, az átdolgozás gyökeres lesz, mert a mai eljárás mellett alig lehet a tényleges vámtételeket behajtani. A tanács tagjai Erdély részéről csak a kereskedelmi és iparkamarák kiküldöttjei: Nagyváradról dr. Papp János, Temesvárról dr. Tolnay János, Kolozsvárról Bereczky Ernő, Aradról Zima Tibor, a bánáti gyárinari szövetség részéről Lendvai Jenő.

= Megszűnik a francia—csehszlovák vízumkényszer. Prágából jelentik, hogy a francia kormánynak a csehszlovák állammal kötött megállapodás szerint a két állam kölcsönös forgalmában ezután nem kell előzetes vízumot beszerezni. Ezt a megállapodást remélhetően több hasonló fogja követni.

= A pénzügyi enyhítése. Bucurestiből jelentik: A Plutus közgazdasági lap hivatalos helyről nyert értesülés alapján közli, hogy sem a pénzügyminiszter, sem a Banca Nationala igazgatója nem egvezik bele abba, hogy a készpénz enyhítésére fordítandó pénzt árd

leit egyszerre bocsássák piacra. Ez az összeg az eddigi tervek szerint tíz héten keresztül, a szükséghez mérten, megfelelő részletekben kerül a forgalomba. A bankok szövetsége tegnapi ülésén foglalkozott az uszorakamatok ügyével is és elhatározta, hogy mindazon bankoktól, amelyekről kiderül, hogy uszorakamatokat szednek, a Banca Nationala által megvonatja a vizleszámitolási kölcsönt.

= Hatvan millió sikasztottak a Magyar-Német Bankban. Bucurestiből jelentik: A Magyar-Német Bankban nagyarányú sikasztásnak jöttek a nyomára. A bank igazgatósága rögtön házi vizsgálatot rendelt el, átvizsgálták az összes könyveket és iratokat, de nem tudták kideríteni, ki követte el a büncselekményt. Az eredménytelen házi vizsgálat után a bank igazgatóságának megbízásából egy főtisztviselő jelent meg a főkapitányságon, hogy feljelentést tegyen ismeretlen tettes ellen. Elmondotta, hogy hatvanmillió koronára hiányt észlelt, de nem tudta nyomára jönni, kinek a kezén tüntek el a milliók. A feljelentés után nyomban detektívek mentek ki a bankba, hogy kivomozták a tettest. Kijelentették az összes tisztviselőket, átvizsgálták az iratokat és könyveket, de nem tudták nyomára jönni a sikasztónak. A hatvanmillió sikasztás ügyében nagy eréllyel folyik a nyomozás.

Valutapiac.

Párisban száz lei 8.06 frank.

Aradi valutaárak. (November 2.) Francia frank 12, svájci frank 37 dollár 206, dinár 2.35, sokol 6, lira 9.50, angol font 940, magy. korona 0.0080, osztrák korona 0.0031. — **Kifizetések:** Budapest külföldi 135, belföldi 85, Bécs 342, Prága 6.10, Zürich 37.15, Milano 9.37, London 938, Páris 12.15, Newyork 208, Belgrád 2.50.

Temesvári valutaárak. (November 2.) Newyork 207, dollár 209, London 932, angol font 920, Páris 12.20, francia frank 12.50, Zürich 36.95, svájci frank 3705, Milano 9.32, lira 9.10, Belgrád külföldi 2.44, belföldi 2.34, dinár 2.30, Prága 6.26, szokol 5.95, Budapest külföldi 87, belföldi 135, magyar korona 133, Bécs 345, osztrák korona 335.

Bucurestli tőzsdézárlat. (November 2.) **Kifizetések:** Páris 12.10 London 930, Newyork 207, Milano 9.32, Zürich 37, Bécs 0.002960, Prága 6.10 Budapest 0.0105. **Valuták:** Angol font 940, francia frank 12.25 svájci frank 38, lira 9.50, dinár 2.40 dollár 210, osztrák korona 0.0030, magyar korona 0.0080, sokol 6.10.

Zürichi nyitás. (November 2.) Berlin 0.00000020, Amsterdam 218 Newyork 561.50, London 2517, Páris 32.8250, Milano 25.2250, Prága 16.45, Budapest

0.0305, Belgrád 6.64, Bucuresti 2.70, Varsó 0.0003, Bécs 0.0079.

Zürichi zárlat. (November 2.) Amsterdam 218.50, Newyork 560, London 2514.50, Páris 32.75, Milano 25.15, Prága 16.45, Budapest 0.0305, Belgrád 6.6725, Bucuresti 2.70, Varsó 0.0003, Bécs 0.007920.

Budapesti Devizaközpont jegyzései. (November 2.) Napoleon 68800, Belgrád 230—240, Berlin 0.000016, Bucuresti 97—110, lei 98—111, London 88000—92400, angol font 88500—92900, Milano 880—935, lira 890—945, Newyork 19450—20550, Páris 1155—1221, francia frank 1170—1236, Prága 573—617, Varsó 0.000160—2.10, Bécs 27.50—29.70.

A szerkesztésért felelősen: **KÖCSY JENŐ.**

Cenzurat: Dr. Román Mager.

NYITÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Róna Jenő úgy a maga, mint az összes rokonság nevében, mely fájdalommal jelenti, hogy hón szeretett neje a legjobb hitves

Róna Jenőné

szül. KLEIN JANKA

rövid szenvedés után ma hajnalban váratlanul elhunyt.

Temetése 1923. november 2-án, délután 4 órakor lesz Gyárudvar-utca 8. szám alatti gyászszobából.

Emlékét kegyelettel őrizzük meg!

Timisoara, 1923. november hó 1.

Minden külön értesítés helyett!

Rador No. 2154. 14050

TANONCZOK

felvétetnek kedvező feltételek mellett, REICH kötelgyárban, ARAD.

A világhírű welsi triumph

tűzhelyek, kályhák fekete és zománc kivitelben megérkeztek, díjtalan költségvetés. 128

BREUER JENŐ Timisoara, Bonas-utca No. 14. Telefon 10—98.

Besarábíai báránybőrök

(a la Persianer)

Kiválóan alkalmas perzsakabátok nagytására, prémezésére. Készítik prém sportkabátokat, gallérokat, rapkákat és vállalom férfi kabátok prémbéléését olcsó áron. Szücsöknek és szabóknak Rabatt. G. GUTJAHR. Timisoara (Temesvári) gyárvaros, Bárány-utca) 18. 136

ZAIDA-CREME

elismert legjobb kéz- és arcpolószer „SALVATOR” GYOGYSZERTÁR Timisoara, Lloydstr. 119

Üzemképes motor fűrészt 35.000 Lei.

Uj benzin motor 6/9. HP. Cladó.

W. Machyika mérnök 145

Timisoara, Begabaisor 20b.

"Sámson az óriás" Kalandorfilm, Lucianó Albertini-vel a főszerepben. Bemutatója ma szombaton az

Urániában.

Bakács Miksa

női divattermében november 1-től kezdődőleg a francia szabószót bevezette. Elsőrendű, külföldről hozott munkákkal és eredeti párizsi és bécsi modeljei révén a legfinomabb ízlést kielégítő utcai és estélyi toaletteket készít. **Bakács Miksa** női divatterme Arad, Str. Bratianu (Weltzer János-utca) 13. 14151

Apró hirdetések.

Levelezés.

ÉDES MICIKÉM! Haza érkeztem, ha lehet, értesítsél. Csókol Cica. 6381

„KÉT” szál Chrysanthém” szombaton ugyanugy feltétlenül kérem „Vali.” 6388

Alkalmazás.

UJSÁGELÁRUSÍTÓ vidékre kedvező feltételek mellett azonnal felvétetik. Aki hirdetésadással már foglalkozott, előnyben részesül. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 400

FEHÉRNEMŰ VARRÓLEÁNY magas fizetéssel felvétetik. Cím Aradi Közlöny kiadójában. 6364

GARANCIÁVAL rendelkező uriember elvállalná Románia részére nagyobb gyár, vagy cég képviselőt szakismerettel. Birja a román és magyar nyelvet. Cím Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6380

TISZTA mindenek szakácsnő jó fizetéssel felvétetik. Hoffmann Sándornál Arad Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20-12. 6378

RÖVIDÁRU ENGROS ÜZLET keres gyakorlati segédet azonnali belépésre. Cím Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6376

MEGBIZHATÓ női keresek három kisebb gyermek mellé. Arad, Str. Desseanu (Révay-utca) 12-8. 14153

ELÁRUSÍTÓ románul tudó felvétetik Czabricsi & Klein divatüzletében Arad, Str. Metianu 2. 6382

MINDENES főzőnőnek ajánlkozom 2 éves gyermekemmel azonnali belépésre. Címek Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 6384

MINDENES szakácsnő vidékre azonnal felvétetik. Jelentkezni Arad, Strada Tribunul Buteanu (Bern-utca) 1. délután 5-ig. 14050

MINDENES szakácsnő szobaleány mellé keresetetik. Faragó Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 13-7. 14050

FŐZŐ házikisasszonyt, vagy házvezetőnőt keres kisebb uricsalád. Ajánlatok „Különszoba” jellegre Aradi Közlöny kiadóhivatalába intézendők. 14050

UJSÁGÁRUSOK 16 keresettel felvétetik Kelet hírlapirodában Arad. 14050

TÖBB évi gyakorlatlalt bíró komoly, gépirni tudó irodastanó állást változtatna. Leveleket „Szorgalmas” jellegre Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 6386

BEJÁRÓ szakácsnő, fiatal szobaleány felvétetik. Arad, Str. Vicentiu Babes (Kis Ernő-utca) 5/8. 6384

Lakás.

LICEUMI román tanárnő keres férfi családnál butorozott szobát, esetleg ellátással. Román, francia órákat vállalok. Cím Liceum, Arad, Strada Barithu (Rákóczy-utca.) 6386

FŐTÉRI sarokházban kétszoba előszobás irodahelyiség azonnal átadó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13943

BUTOROZOTT szobát fiatal házaspár lehetőleg bérbe venne. Közvetítők díjaztatnak. Címeket Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 6392

Vétel és eladás.

PERZSA szőnyegek, szőrme kabátok, férfi utazó bunda, fekete róka muff, ezüst tárgyak, disztárgyak, antik szalon, antik eiazser, butorok, vaddisznóbőr szőnyeg, brilliáns gyűrű, aranyóra, ágyterítők, kabátok, kézimunkák, fehérneműek, stb. eladó. Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23. I. e. jobb. 1000

NŐI ÉS FÉRFI fehérneműt, asztal és ágyneműt antik butorokat, porcellánokat, szőnyeget, függönyöket, ezüst tárgyakat, stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szírmászőnyeget, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Elz-palota.) 11895

ANTIK BUTOROK, modern és régi festmények, perzsa szőnyegek, műtárgyak, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Ortay-palota címre küldendők. 13573

EREDETI világos norvég csukamájolaj Marke Aarsaether, görvélykóros, tüdőbajos, fejletlen, sápadt, angolkóros, gyenge gyermekeknek és felnőtteknek. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 14133

ÜZEMBEN levő szikvizgyár teljes felszereléssel, 2000 üveggel, sürgősen eladó. Aradul-Nou (Ujarad) Fő-ut 124. sz. 6326

SVEICI HIMZÉSEK, cérna csipkék, harisnyák, keztük, bársonyok Hoffmann Sándornál Arad, Fischer, Elize-épület. 6379

PAPIR ES FÜSZER üzletberendezés jutányos áron eladó. Krivány Györgyné Lipova. 6377

NYOLC-TIZ darab suszterszékét keresek megvételre. Braun cipő-szalon Arad, főpostával szemben. 13943

HÁROM ajtószekrények, szamovárak, butoriéle, női ruhanemű, stb. eladó Arad Str. Consistorului 19-20. (Batthyány-utca.) 6387

Ingatlan.

MÁGANHÁZ négyszobás, fürdőszobás, nagykeres, elfoglalható lakással eladó. Cím Aradi Közlöny irodájában. 6383

Női kabátok és kelmék legolcsóbb bevásárlási forrása **LISSEM Sándor divatszalon,** Arad, Piața A. Iancu (Szabadság-tér) 2.

„Oseta” harisnya Lei 145.— **Bogyó A.** Patent harisnya Lei 13.-461 Fekete selyemharisnya Lei 170.— Keztük, cernák stb. szabónői harisnyák 23.— Leitől Arad, Str. Eminescu 13. kellékek legolcsóbb árban! 6819

ARAD, CALEA Radnei-uton bérház, üzlettel, átvehető hatszobás lakással 400 ezer leiert eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13943

Üzletek.

LEGFORGALMASABB utcában egy csemegeüzlet berendezéssel eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13943

ARAD, STR. METIANU (Forray-utcában) nagyforgalmu üzlet eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13943

GYÖRFFY TESTVÉREK műbutor asztalos műhelye Timisoara (Temesvár) Gyár város, Rékási-ut 2. 96

FÉL csizma pénteken elveszett gázgyár közelében. Tulajdonosa nagyon szegény, kéri a megtalálót Kelet hírlap-irodában Arad leadni. 14050

HASZNALT OLJOM megvételre keresek. Bővebbet a kiadóban.

Cserépkályhák, takaréklüzhajlek javítását és átalakítását vállalom.

Ugyanott egy két méteres üvegajtó eladó. Arad, Bulev. Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 12., bázfelügyelő. 6395

Művészeti tapétákat közzét:

Szécsi és Társa Timisoara (Temesvár). 146

Utvinyáncz Géza órák- és ékszerész. Timisoara, Belváros, Zápolya-utca. :-

Vesz és becsesül töredék arany-ezüsttárgyakat, raktáron mindennemű órák és saját javító műhely. 95

Üzlethelyiség tíz méter utcai fronttal, mellette nagy raktárhelyiséggel

piactér közvetlen közelében a legforgalmasabb utcában

kiadó.

Cím: Wallinger hirdetőjében, Arad, (Földes-patikával szemben.) 14153

Magas caloríaju
lupónyi kőszén, kokszot,
szilézial szalonszenet

68

speciális mosott
kovács-szenet,
valamint belföldi

közép caloríaju szeneket

azonnal szállít ézemek és szénagykereskedők részére:

FERROCARRIL
Szenkereskedelmi Társaság,
TIMIȘOARA

„Agrár” palota.
Telefon 9. 67

Szilézial és belföldi bányák kizárólagos képviselői.

Híók: Cluj, Calea Regele Ferdinand 70.
Expositura: Petrosani és Kattowitz.

Négyszobás azonnal elfogadható magánház parkírozott udvarral, 1 1/2 holdas gyümölcsös és konyhakerttel, istállóval, disznóóllal sürgősen eladó. Bővebbet Wallinger irodában Arad, Földes patikával szemben. 14153

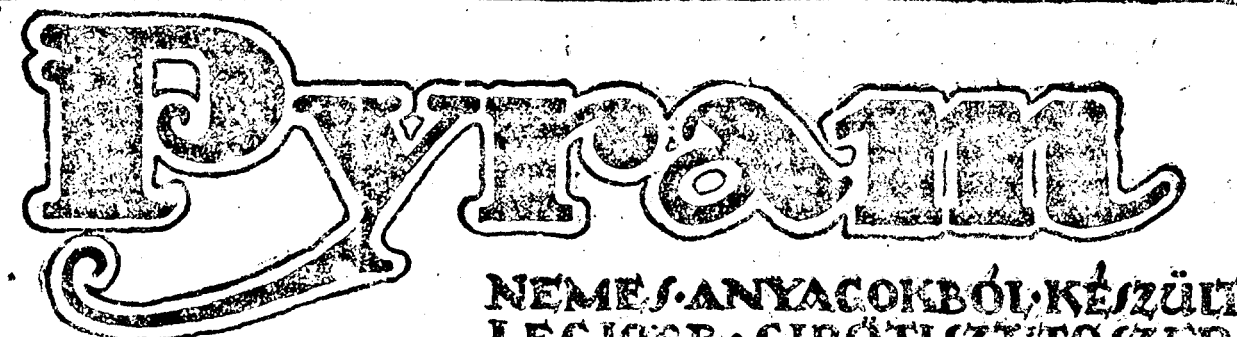
Hrnjak Dániel
Coloniale en-pros. Spezerel Gross-handlung
Fűszer nagykereskedés
TIMIȘOARA III. 98
Str. A. Troboris Laurias (Postgasse) 10.

Elsőrendű tűzifa **OLCSON** szükségletét beszerezheti **Perényinél** Timisoara, Gyárvaros, Török Császár mellett.

Ujeágmakulatura

5 kgr.-os csomagokban

kapható a kiadóhivatalban

Pyram

NEMES-ANYACOKBÓLKÉSZÜLT
LEGJOBB-CIPŐTISZTÍTÓSZER

Mélyen leszállított árak Klein Dávid áruházában, Timisoara (Temesvár, Józsefváros, Bonáz utca 14. szám. :- Villanyos mellett. Férfi és női szövetek, bársonyok, karakül, krümmer, nadrághelmék, szabókellékek, zseftek, vásznak, kaneva rövidáru a legnagyobb választékban. 143

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen Kiadótulajdonos: Aradi nyomdászok.